Mateřské centrum Permoníček, o.s.
Masarykovo náměstí 195
254 01 Jílové u Prahy
IČ: 270 20 207

Plán péče a výchovy

Dětská skupina Permoníček

Pro koho je Dětská skupina Permoníček určena:

pro rodiče dětí, kteří chtějí umístit dítě do menší skupiny dětského kolektivu
pro děti od 2 - 6 let
pro děti, které již znají prostředí MC Permoníčku, neboť známé prostředí pomůže dětem k rychlejší adaptaci na nový program a učitelky
pro děti, které zatím neměly žádnou zkušenost pobývat pravidelně v dětském kolektivu

Hlavní cíl Dětské skupiny Permoníček:

Dětem nabízí možnost laskavým způsobem získat první zkušenosti v malém kolektivu dětí a rozvíjet své dovednosti.
Nabízí rodičům pomoc při jejich realizaci na trhu práce, získávání dodatečného vzdělání či hledání pracovního uplatnění.

Charakteristika Plánu péče a výchovy Dětské skupiny Permoníček:

péče a výchova dětí od 2 - 4 let
příprava na vstup do školky
adaptace dětí bez rodičů
respektující přístup k dětem
navázání na vztah k jiné autoritě (pečující osoba)
podpora vztahu dítě+rodič, rodič+učitel
rozvíjení sociálních dovedností k vrstevníkům
režim dětí podobný v MŠ
individuálně přizpůsobený adaptační režim

příprava a realizace závěrečné slavnosti

Rámcové cíle Plánu péče a výchovy Dětské skupiny Permoníček:

rozvíjení dětí po stránce rozumové, duševní i fyzické
vedení dětí k sociálním dovednostem
podporování dětí v získávání osobní samostatnosti

Výchovné cíle Plánu péče a výchovy Dětské skupiny Permoníček:

1. sociálně-emoční výchova
2. výchova k samostatnosti - sebeobsluha (oblékání, osobní hygiena, stolování, úklid, péče o prostředí)
3. pohybová výchova (hrubá+jemná motorika)
4. rozumová výchova
5. smyslová výchova
6. jazyková výchova (hudební výchova a výtvarná výchova)
7. enviromentální výchova (třídění odpadu)
8. estetická výchova

1. Sociální výchova

Sociální výchova se velmi úzce propojuje s výchovou ke zdravému sebepojetí. Tak, aby dítě si mohlo hrát s radostí vedle svých vrstevníků a později mohlo žít ve společnosti dospělých lidí, je potřeba nejprve znát sebe sama. Umět rozpoznat své emoce na sobě a pojmenovat je. Pak teprve pokud dítě to umí u sebe rozpoznat, může si všímat ostatních dětí a pochopit rozdíly - tzn. že dítě se odlišuje od ostatních.
V naší dětské skupině se pečující osoba snaží respektovat a pozitivně reagovat na emoce dítěte klidným hlasem jako např. na radost, smutek, vztek, strach nebo lhostejnost a tímto se dítě cítí bezpečně (“někdo mi rozumí - hurá”, “nejsem sám”) a zároveň je podpořeno dospělým. Když tyto pocity jsou uznány, že dítě se smí cítit, jak se cítí a pečující osoba spolu s dítětem tyto pocity s ním spoluprožívá (může mu ukázat na sobě, že i pečující osoba nebo jiný dospělý se také cítí někdy smutně a někdy rozčileně). Dítě umí respektovat tyto své pocity a nebojí se jich. Jsou součástí jeho samotného. Formou hry v každodenní interakci se dítě učí spolu s vedením pečující osoby, že nejen on sám, ale také ostatní děti mají tytéž pocity a potřeby (např. že kamarád si chce hrát také se stejnou hračkou jako první dítě nebo

že také potřebuje ve stejný čas s něčím pomoct, ale je potřeba umět počkat, až na něj přijde řada atd.) Postupně děti chceme naučit, že nežijeme sami na této planetě, ale ve společenství s druhými. A že je potřeba vědět, jak se k sobě navzájem chovat, abychom si společný čas příjemně užili, navzájem si pomáhali a otevírali v sobě jemnost, lásku a mír. Tyto pozitivní ctnosti pečující osoba v dětech posiluje a povzbuzuje tím, že sám tyto ctnosti v sobě má a ukazuje je každý den ve svém chování, což napomáhá dětem vidět vzorový model chování. Jako pomůcka, abychom věděli, jak se k sobě navzájem chovat, nám všem v dětské skupině slouží pravidla chování. Tyto pravidla propojují právě znát a rozpoznat své emoce a vědět své hranice (co se mi líbí a co už ne), aby dítě mohlo žít svobodně v souladu se sebou, ale také s ostatními. Tyto pravidla chování také podporují zároveň vztah dítěte k pečující osobě a obráceně a také vztah dítěte k rodičům a obráceně.
Toto pojetí a přístup k dítěti stimuluje celý sociálně-emociální vývoj.

2. Výchova k samostatnosti

Výchova k samostatnosti se propojuje s pohybovou výchovou. Tím, že postupně dítě v naší dětské skupině má možnost manipulovat s různým náčiním v každodenních rituálech, nacvičuje a posiluje si tím koordinaci “oka a ruky” a tímto jevem postupně získává větší nezávislost na dospělých a dokáže více činností dělat samo. Tím, že opakuje tyto činnosti stále dokola každý den nejprve s pomocí pečující osoby a poté bez pomoci, osvojuje si narůstající zdravé sebevědomí (“umím to sám/sama”).
Děti mají možnost, co nejvíce získat a být samostatní např. když jdeme ven - se samy obout a obléknout a zase když se vracejí zpět se samy svléci a pověsit svou bundu na věšák. Každé dítě má svoje místo na své oblečení a věci. Tímto je zachován řád a pořádek a toto se upevňuje i v samotném dítěti. Dále se dítě každý den učí umýt si ruce po toaletě, po kreativní činnosti a před každým jídlem. Svačina a oběd je pro nás rituálem. Všichni si samostatně připraví nádobí a příbory a pak čekáme než se všichni posadí a začínáme všichni najednou jíst popřáním “Dobrou chuť”. Dětem v adaptaci pomáháme ze začátku s jídlem, ale snažíme se tím, že samy jíme, docílit, aby dítě se najedlo samo. Po obědě posilujeme samostatnost i v úklidu po sobě - děti si po obědě odnáší nádobí k umytí samy. Úctu k prostředí také posilujeme tím, že máme rituály, že po každé činnosti děti uklízí hračky, příp. pomůcky, kam patří.

3. Pohybová výchova

Pohybová výchova se rozděluje na hrubou a jemnou motoriku. V hrubé motorice umožnujeme dětem posilovat jejich tělesnou stránku (kopání, házení míčem, běh, skok, chůze, plazení se, prolézání tunelem, jízda na odrážedle a jiné) jak venku tak uvnitř centra a mají k tomu adekvátní prostor, kde se mohou pohybovat. Jemnou motoriku rozvíjíme u dětí

několika způsoby: třídíme přírodní materiály, tvary, barevné kuličky a jiné malé předměty, navlékáme korálky, používáme lepidlo, štětec a pastelky při výtvarné výchově, jíme oběd příborem, atd. Hrubou a jemnou motoriku děti rozvíjejí také při sebeobsluze, ke které jsou vedeny, tzn. když se učí smrkat, když si sedají na židli, když ji poté zasouvají ke stolu, když se oblékají, začínají se samy obsluhovat na WC, myjí si ruce, atd. Jde o všechny běžné úkony, které dítě při sebeobsluze I při hře vykonávají a vlastně si ani nejsou vědomé, že se něco učí. Víme, že pro malé dvouleté dítě je to až příliš úkonů a někdy I vykonávaných najednou, snažíme se dítěti pomoci, pokud vidíme, že pomoc potřebuje nebo o ni požádá. Také dítě pokaždé slovně oceníme za vynaložené úsilí.

4. Rozumová výchova

Rozumová výchova vychází z pojetí dítě něco naučit. V naší dětské skupině stimulujeme mysl dítěte pomocí různých pomůcek a didaktických hraček - např. pomocí puzzle, her, barev, tvarů, figurek zvířátek, přírodních materiálů apod. Také zařazujeme krátké povídání si o daném aktuálním tématu v ranním kruhu, kde procvičujeme koncentraci. Pečující osoba také dětem hraje krátká divadélka pomocí maňásků, čímž u dětí rozvíjíme hru na role a jejich fantazii. Často také s dětmi prohlížíme obrázkové knížky a povídáme si o tom, co na obrázcích vidíme, nejen o lidech, zvířatech, věcech, ale I o činnostech, počasí, náladách lidí apod. Na závěr velmi důležité pro rozumový vývoj dětí je předčítat z knížky. Tuto činnost zahrnujeme než jdou děti po obědě spinkat nebo odpočívat. Všechny tyto aktivity pomáhají dítěti se naučit vnímat, zařazovat, přiřazovat a třídit.

5. Smyslová výchova

Tato výchova se zabývá učení pomocí smyslů. Děti rozvíjíme pomocí her, kde mají možnost si procvičit chuť - ochutnáváme běžné ovoce nebo zeleninu, které děti znají. Dále připravujeme hry na procvičení hmatu - co je jemné a co drsné, rozvíjíme zrak - jemnost odstínů barev - co je světlé a co tmavé, dále děti učíme pomocí sluchu - co je ticho, co je hluk, co je hudební nástroj a co lidský hlas, jaké zvířátko vydává jaký zvuk, apod. Také procvičujeme pomocí nosu svůj čich a hovoříme o vůních. Také procvičujeme jeden z nejtěžších smyslů, a to sterognostický hmat, což je hmat bez zraku. Např. máme pytlík a v něm různé věci a chceme po dítěti, aby našlo měkkou bambulku pouze rukou, bez toho aniž by se do pytlíku podívalo. Také si povídáme jaká část těla k tomu smyslu patří. Např. když cítíme krásnou vůni kytičky, tak to cítíme nosem. Nebo když něco ochutnáme, máme to v pusince. Čím víc děti procvičují všechny smysly, tím mají zvýšené vnímání všeho kolem sebe a jejich smysly jsou tím jemnější. Dokáží se pak na svého kamaráda dívat jinak, jemně se k němu chovat a respektovat odlišnosti.

6. Jazyková výchova

Během jak individuální tak skupinové práce s dětmi rozvíjíme vývoj jazyka a řeči pomocí čtení z knížek, písniček, básniček a rytmických her. Také zapojujeme vyjádření těla tancem, tleskání, dupání nebo začátky hraní na hudební nástroje.
Podporu jazykových dovedností a vývoji řeči u dětí napomáhá také vyjadřovací a jazykové dovednosti pečujících osob u nás v dětské skupině. Pečující osoby mluví na děti pomalu a používají krátké a jednoduché věty. Velmi dobře všechny slova artikulují, aby jim děti rozuměly a byly jim správným vzorem. Pečující osoby reagují nejen na mluvený jazyk dítěte, ale také na mimiku a gesta dítěte. Naslouchají mu a dávají mu pozitivní zpětnou vazbu.

Další velmi oblíbenou složkou v jazykovém vývoji dítěte je sebevyjádření pomocí výtvarné výchovy. V naší dětské skupině je naším přímým cílem naučit dítě se vyjádřit pomocí papíru, tužky, tempery, modelíny, vlny, lepidla, popřípadě dětských nůžek. Především chceme naučit děti, aby se seznámily s různými druhy výtvarných materiálů a děti s naší pomocí z nich vytvářejí výrobky a obrázky, které jsou většinou kombinací lepení, malování, stříhání, atd. Dětem nenabízíme jen omalovánky, protože víme, že to jejich kreativitu příliš nerozvíjí. Hlavním cílem pro nás je, aby dítě umělo držet pastelku nebo štětec v ruce nebo vědělo, jak zacházet s lepidlem, k čemu tento nástroj je. Důležité je to, co dítě dělá, ne výsledek. Pokud dítě už neudrží koncentraci a nebaví ho to, necháme to být tak, jak to je. Také spontánní malování dítěte na čistý papír je velmi důležitým článkem v povzbuzování jazyka. Pečující osoba může jazykové dovednosti dítěte podnítit tím, když začne o tom, co dítě namalovalo mluvit. Je to činnost, při které se přirozeně nejvíc spustí interakce mezi dítětem a pečující osobou nebo mezi dětmi navzájem.

7. Enviromentální výchova

Žijeme ve společnosti lidí a chceme žít pokud možno v prostředí, které nám stále bude poskytovat své dary. Např. když jdeme do přírody s dětmi, seznamujeme děti s tím, že se v přírodě chováme tiše, protože zde bydlí různí živočichové a my chceme, abychom je mohli někdy spatřit a pozorovat je, a tak se k nim můžeme chovat jemně - to znamená mít úctu k nim, respektovat je a jejich prostředí - netrháme vždy a všechno - může to být jejich obydlí, nezanecháváme naše věci v jejich prostředí - může jim to ublížit nebo to jednodušše nepotřebuji k jejich žití. Můžeme jim naopak pomoci umístit krmení nebo budku nebo vyčistit lesík od odpadků jiných dětí nebo lidí, kteří to nevědí. Můžeme se něco o každém zvířátku naučit - co jí, kde spinká, co potřebuje, i o rostlinkách, stromech atd. Chceme děti naučit významu, proč chodíme do přírody - čistý vzduch, poslech ptáčků, vůně lesa atd. Dále také chceme seznámit děti s tříděním odpadu. Děti budou mít přesné místo, kam se budou

učit dávat odpad. Také při mytí rukou, chceme dětem předat, že když si mydlíme ruce mýdlem, můžeme vodu vypnout a ušetříme tím drahocennou vodu. Nebo proč zavíráme dveře, aby nám nešlo horko nebo zima dovnitř. Tuto výchovu nechceme podcenit, a tak ji začleňujeme i my v naší dětské skupině, protože víme, že úcta ke všemu živému a zacházení s přírodou v jakékoli podobě je víc než prospěšné pro naše děti a naši společnou budoucnost.

8. Estetická výchova

Estetická výchova se zabývá vztahu ke krásnu. Je spojena a propojena s hudební a výtvarnou výchovou, také s dramatickou výchovou a s uměním. Dětem chceme předat na různých činnostech v těchto oblastech pojem prožitku z té dané činnosti. Např. jak na nás působí, když vidíme rozkvetlou louku, jak na nás působí, když nám někdo dá vlastnoručně namalovaný obrázek jako dárek, jak se cítíme, když tancujeme, když zpíváme nebo si hrajeme na různá zvířátka, apod. Dále u dětí chceme podněcovat schopnost zaujmout nějaký estetický postoj k čemukoliv a tím vytvářet kulturní a umělecké hodnoty. Prostředí, ve kterém dítě tráví čas sám nebo s kamarády, hraje velkou roli při jeho vnímání a posilování koncentrace a jeho následném učení nebo osvojování si dovedností a schopností. Prostředí působí na naše představy, postoje, myšlenky a city. Tímto dbáme v našem centru na estetické prostředí, aby se v něm všechny děti cítili příjemně. Nezapomínáme ani na výběr vhodných hraček, které umocňují estetickou stránku hry a samotný výsledek hry.

Pravidla chování:

Naslouchámе si navzájem./ Voláme na sebe venku.
Respektujeme jeden druhého./ Nemusíme se vždy zúčastnit každé společné aktivity.
Neubližujeme si ani slovy ani fyzicky. / Koušeme do jablíčka, kopeme do míče a můžeme strčit do někoho na houpačce - aby se houpal.
Když potřebujeme pomoc, říkáme “prosím”.
Když nám někdo pomůže, říkáme “děkuji”.
Když se nám něco nelíbí, co nám druhý dělá, říkáme “prosím, nedělej mi to - mě se to nelíbí”.
Oslovujeme se jmény./ Nejmenujeme se “hele” nebo “holčička či chlapeček v modrém tričku”.
Jíme a pijeme u stolu.
Jíme příborem. /Rukama jíme pečivo, pizzu nebo ovoce a zeleninu.
S hračkami a pomůckami pracujeme jemně. /Dupeme a boucháme při dramatické výchově.
Uvnitř chodíme pomalu. /Běháme venku v parku, kde nejezdí auta.

Hračky nedáváme do pusy ani je nejíme, slouží nám k hraní./ K jídlu máme svačinu a oběd.

Přístup pečujících osob k dětem:

1. Pečující osoba vytváří každý den předem vhodné prostředí a stará se o něj.
2. Pečující osoba sama ovládá užívání a využití didaktického materiálu a umí dětem zprostředkovat jeho používání.
3. Pečující osoba je aktivní, když zprostředkovává dítěti vztah s okolím, je pasivní, pokud se tento vztah již uskutečnil.
4. Pečující osoba děti neustále pozoruje, aby uměla pomoci v okamžiku, kdy je to potřeba nebo je o pomoc požádána.
5. Pečující osoba umí naslouchat jak dětem tak rodičům.
6. Pečující osoba respektuje dítě, které odpočívá a přihlíží práci nebo činnosti jiných, aniž by ho rušila a nutila do činností.
7. Pečující osoba se stále pokouší nadchnout a motivovat děti pro práci s pomůckami, hračkami nebo jiným materiálem v jejich okolí.
8. Pečující osoba respektuje rozdílné vývojové a osobnostní rysy každého dítěte. Ale zároveň zachovává pevně stanovená pravidla chování pro celou skupinu dětí v dětské skupině.
9. Pečující osoba mluví na děti klidným a vřelým hlasem. Pokud dává najevo hranice dětem, stále zachovává klidný, ale pevný tón hlasu.
10. Při adaptační fázi každého dítěte pečující osoba respektuje individuální požadavky rodičů a jejich dětí.